

meget let, da de forberedende Debatter, Undersøgelser og øvrige Forarbejder, Betænkninger og Udtalelser ere fte i Forveien, saa i den Retning finder jeg, at vi snart kunne blive færdige. Jeg vil saa meget mere ønske det, som der trænges meget stærkt til en Forandring paa Landbohøjskolen. Dens Plads, dens Materiel er paa alle Punkter saaledes, at det er en daglig Plage, kan jeg godt sige, for Lærerne, at de ikke ere under andre Forhold. Jeg vil ikke tale om, hvad Staten taber ved, at disse rigelige Bevillinger til Landbrugsstolerne ikke blive ganske fyldestgjorte; thi det ene Mar gaar efter det andet. Den Tid kunde have været sparet, og den er meget kostbar. Dertil kommer ogsaa, at yngre Videnskabsmænd, som man havde tænkt sig, skulde indtage disse Stillinger, ikke kunne vente længere, hvorfor de modtage Plads i Udlandet og blive ansatte der. Det er Tilfældet med een, med Hensyn til hvem det var paatænkt, at han skulde have en af disse Pladser; han kunne vi nu slyde en hvid Bind efter. Jeg tror, at vi Allesammen kunne være tjente med, om dette for vort Landbrug saa vigtige Spørgsmaal snart kunde faae sin Afgjørelse.

Suel: Det var i Anledning af en Uttring af det ærede Medlem, der nu satte sig, at jeg tillod mig at forlange Ordet, idet han sagde, at den Paragraf, som ikke findes i Lovforslaget, men som han ønsker at faae sat ind deri, har det nuværende Lovforslag tilstrækkelig betegnet som nødvendig, da det i § 5 siges, at Amtsstoleraadene og i Rjøbenhavn Magistraten foretager den videre Forøveling af denne Understøttelse, der kun kan tilbeles Elever, som ved Utteft for at have gennemgaaet en Folkehøjskole eller paa anden Maade godtgjøre at være i Besiddelse af den fornødne Modenhed til at følge Fagundervisningen i disse Skoler. Han mente, at Lovforslaget herved har anerkjendt Folkehøjskolerne som Fordannelse til Landbrugsstolerne. Da jeg saa, at denne Bestemmelse var kommen ind i Lovforslaget, beklagede jeg det i allerhøjeste Grad, thi den hviler efter min Mening paa en Misforstaaelse af Landbrugsstolernes Stilling. Der skal ikke for at komme ind paa en saadan fordres en større Uddannelse, end den, som man har faaet i Almuestoler; thi hvis der fordres

mere, bliver Landbrugsstolen en videnskabelig Anstalt, som vi aldeles ingen Brug have for ude paa Landet. Jeg skal ikke komme tilbage til min Tvivl ligeoverfor den egentlige store Landbohøjskole, om den ikke her stilles alfor stort — det haaber jeg, at det kommende Udvalg vil tage under fornøden Overveielse — men jeg skal paa det Bestemteste hævde, at det, vi Landmænd trænge til, er ikke at faae en Masse lærde Folk, der sidde ude paa Landet og foragte den daglige smaalige Gjærning i den Virksomhed, som er deres Hovedvirksomhed. Det, vi forlange af vore Folk, er, at de faae den tilbørlige Modenhed til at veie Fordelene ved at bruge dette eller hint, men til at lære det behøver man virkelig ikke at have faaet anden Undervisning end Almuestolens. Naar man sætter denne Bestemmelse ind, forhindrer man en stor Del af de mindre bemidlede Gaardeiere og Husmandsklassen i at komme paa Landbrugsstolerne; thi det er kun ved at faae Understøttelse, at de overhovedet kunne komme der. Skulle de saa først paa en Højskole og have Understøttelse dertil, bliver deres Uddannelse i Virkeligheden for kostbar i Forhold til det Resultat, som de til Syvende og Sidst komme til. Jeg lægger dette Thing varmt paa Sinde, at det, vi trænge til paa Landet, er Uddannelse af Lærere, der kjende det praktiske Livs Løb og vide, hvad der gavner saavel Proprietæren som Gaardmanden, men vi trænge sandelig ikke til at faae en hel Masse Mennesker ud paa Landet, som have lært Hovedstadslivet at kjende, lært at gaa og drive og bruge Penge. Vi trænge til Sparommelighed, thi kun derved kan Landbruget holdes oppe. Det kæmper en haard Kamp for Djeblikket under den Misere, der er til Stede, og Kampen vilde blive endnu haardere, hvis vi fik skruet Stregen høiere op; vi ere allerede høit nok oppe; thi hvad se vi rundt omkring, naar man nøiere undersøger den Misere, vi ere i? Er det den simple, jævne Bonde, der gaar fallit? Nei, det er væsentlig Landbrugsstandstanden; de overføre fra Skolen deres halvfærdige Sætninger, men have ikke Penge til at føre dem fuldt igjennem i Livet. Saa laane de, saa længe det er muligt at laane, og naar der ikke er mere at laane, maa de gaa fra Eiendommen. De have meget bedre af at komme i en tarvelig Skole, hvor der lægges